

بسمه تعالی دانشگاه صنعتی امیر کبیر دپارتمان مهندسی کامپیوتر درس اصول علم ربات نیمسال دوم سال تحصیلی1400-1401 تمرین سری دوم



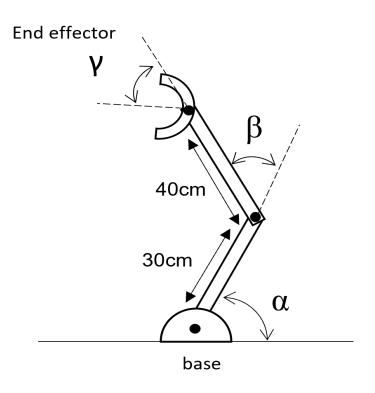
انجام این تمرین بهصورت انفرادی میباشد

هدف از انجام این تمرین

هدف این تمرین مرور برخی از مفاهیم پایه مطرح شده در کلاس درس و همچنین آشنایی با مفاهیم پایه حرکت ربات است. برای انجام بخش پیاده سازی این تمرین، بهتر است در ابتدا ویدیو آماده شده برای این تمرین را مشاهده کنید.

بخشهای تئوری

سوال اول: یک بازوی روباتی با سه درجه آزادی مطابق شکل را در نظر بگیرید. در این حالت تابع تبدیل همگن از β ، α و β به دست بیاورید .(بارم: β متیاز) δ و δ به دست بیاورید .(بارم: δ متیاز)



سوال دوم: فرض کنید، جهت (orientation) فریم $\{b\}$ نسبت به فریم $\{a\}$ با ماتریس زیر نمایش داده می شود:

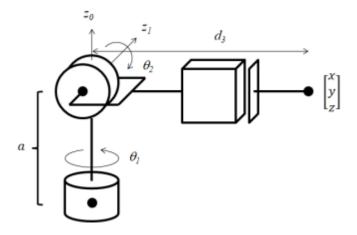
$$R_{ab} = \left[\begin{array}{ccc} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 \end{array} \right]$$

و نقطه p در فریم a به صورت a به صورت a نمایش داده شود. مقادیر ان نقطه در فریم a را بیابید. (بارم: a امتیاز)

inverse را برای شکل زیر را در نظر بگیرید، یکبار forward kinematic را برای شکل زیر و یکبار $d_3>0$ (بارم: ۱۰ امتیاز) kinematic

نکته ۱: پایه شکل ثابت و فقط قابلیت چرخش دارد. ((θ_1)

نکته ۲: مکعب موجود در شکل برای تغییر طول میباشد.



بخش شبیهسازی

💠 شرح سناريو

در این سناریو میخواهیم با کمک ROS و مباحث کنترلی که یاد گرفته ایم، سیستمی برای ربات خود طراحی کنیم که مسیر دلخواه ما را گرفته و ربات را روی آن مسیر هدایت کند. سپس به تحلیل سیستم طراحی شده و ارزیابی درستی عملکرد آن میپردازیم.

💠 توضیح گامهای انجام سناریو

گام اول (۲۰ امتیاز) : برای شروع، فرض کنید که ربات ما دو state دارد:

1. حرکت به سمت جلو با سرعت خطی ثابت

2. دوران 90 درجه به سمت چپ در حالت ایستاده (با سرعت زاویهای دلخواه)

حال میخواهیم با کمک این state ها ربات را به گونهای برنامه ریزی کنیم که بر روی یک مستطیل به مرکز فریم اصلی شبیه ساز حرکت کند. در این گام، ابتدا ربات باید به سمت نزدیکترین نقطه مستطیل حرکت کند و حرکت خود را روی مستطیل ادامه دهد، تا زمانی که برنامه متوقف شود. برنامه شما در این بخش باید قابلیت گرفتن سرعت خطی از ورودی (سمت کاربر) را داشته باشد (میتوانید از تگ param در فایل ros قابلیت گرفتن سرعت خطی از ورودی (سمت کاربر) و داشته باشد (میتوانید از تگ launch خود استفاده کنید.). طول مستطیل خود را 6 و عرض مستطیل را 4 متر در نظر بگیرید. نقطه شروع ربات را بر روی مختصات (0,0) قرار دهید. سپس به ازای سرعت خطی های 0.2 متر بر ثانیه، 0.4 متر بر ثانیه اجرا بگیرید و موارد زیر را در گزارش خود قرار دهید:

- 1. خطای انحراف از مسیر به ازای هر سرعت خطی
- 2. نمای شکل تولید شده از حرکت ربات در شبیه ساز Rviz به ازای هر سرعت خطی
- 3. عملکرد ربات به ازای سرعتهای ذکر شده بررسی کنید. آیا افزایش سرعت باعث انحراف ربات شده است یا خیر؟ برای جواب بلی یا خیر خود، تحلیل ارائه دهید؟

همچنین برای محاسبه ی خطای انحراف از مسیر کافی است داخل یک آرایه نقاط شکل مورد نظر را نگه داشته و در هر زمانی که اطلاعات Pose خود را دریافت می کنید فاصله ربات را با نزدیکترین نقطه از مسیر محاسبه کنید. خطای انحراف را با استفاده از کتابخانه matplotlib ترسیم کنید.

کد شکل مستطیل را از اینجا میتوانید مشاهده کنید.

گام دوم (۴۰ امتیاز): حال میخواهیم با روشهای کنترلی، کنترل ربات را برای حرکت بر روی مسیر دلخواه خود، به دست بگیریم. برای این کار از کنترلر PID استفاده میکنیم. با PID در کلاس درس آشنا شدهاید و اکنون سعی داریم در عمل از آن استفاده کنیم تا کنترل بهتری بر روی مسیر ربات خود داشته باشیم. این کنترلر باید به گونهای طراحی شود که هر مسیر دلخواهی که در قالب یک آرایه ای از مختصات متوالی تعریف میشود را برای پاسخ به این سوال دنبال کنید:

- 1. نمای شکل تولید شده از حرکت ربات در شبیه ساز Rviz را نشان دهید.
- 2. تشریح کنید که چه ضرایبی برای I ،P و D پاسخ مناسبی را ارائه می کند. (ضرایب مناسب را به صورت تجربی به دست آورید)
 - 3. درباره تاثیرات افزایش و کاهش هر کدام از ضرایب بحث کنید و چند نمونه آن را تشریح کنید. (برای این قسمت تحلیل کاهش و افزایش هر سه ضریب در گزارش نیاز است ولی برای ارزیابی حداقل دو مورد از تاثیرهای فوق را در شبیه ساز مستدل کنید کافی می باشد. این تاثیرها

می توانند شامل سرعت ربات در نیل به مسیر هدف در صورت انحراف، خطای انحراف از مسیر، نوسان ربات در طی مسیر و ... باشند.)

این گام را برای شکل توصیف شده در گام اول باید انجام دهید. نقطه شروع ربات را بر روی مختصات (1,1) قرار دهید.

گام سوم (۲۰ امتیاز): در این گام میخواهیم عملکرد کنترلر خود را برای شکل های دیگری آزمایش کنید. ربات خود را در مسیر های زیر قرار دهید:

- a = 0.17 مارپیچ لگاریتمی با 1.
- 2. ترکیب دو نیم دایره، که برای کد آن به نکته دوم مراجعه کنید.
- 3. مارپیچ ارشمیدسی (Archimedean Spirals) با growth factor برابر 3
 - 4. هشت ضلعی منتظم به ضلع دو

مرکز تمامی شکل ها نقطه ی (0,0) است و نقطه شروع ربات خود را نیز همان نقطه در نظر بگیرید. برای این بخش تنها کافی است که مسیر طی شده را در داخل شبیه ساز Rviz نمایش دهید. انتظار می ود دانشجویان ضرایب کنترلی مناسب را برای برآوردن مسیر خواسته شده توسط ربات در پیاده سازی لحاظ کرده باشند.

نکته ۱: برای تمامی گام ها زمان اجرا را حداقل به گونهای در نظر بگیرید که در داخل تصویر گرفته شده از مسیر طی شده شکل خواسته شده کاملا قابل تشخیص باشد.

نکته ۲: می توانید برای تولید شکلهای خواسته شده از کد قرار داده شده در اینجا استفاده کنید.

نکته ۳: کد های مربوط به هر گام را به هر روشی که راحت تر هستید می توانید جدا کنید.

نکته ۴: برای گام دوم و سوم کنترلری که برای سرعت خطی طراحی می کنید باید PID باشد، هرچند برای سرعت زاویه ای هر کنترلری را می توانید طراحی کنید.

نکات تکمیلی در باب تحویل تمرین

- 1. تحویل گزارش تمرین در یک فایل pdf مطابق با تمپلیت قرار گرفته در سامانه کورسز و با نامگذاری HW2_StudentNumber
- 2. تحلیل بخش پیاده سازی نیز مشمول گزارش فوق بوده و میبایست به تفکیک هر سناریو و در همان فایل گزارش (در قالب مربوطه) صورت گیرد.

3. نكات نگارشى:

a. تحویل هر دو بخش تئوری و شبیه سازی میبایست در یک فایل زیپ شامل یک pdf. (گزارش هر دو بخش تئوری و شبیهسازی) و یک پوشه Codes در سامانه صورت گیرد.

- b. گزارش را در قالب بارگذاری شده در سامانه و با اسم فایل عنوان شده تحویل دهید.
- c. در نهایت 10 درصد از نمره ی کسب شده در هر تمرین توسط دانشجو متعلق به رعایت نکات نگارشی است. (همچنین خوانایی متن و زیرنویس برای اشکال و بالانویس برای جدولها ضروری بوده و عدم رعایت آن موجب کسر نمره نگارش از دانشجو می شود)
 - 4. در صورت احراز مشابهت در گزارش یا در کد توسط تدریسیاران، نمره تمرین برای هر دو فرد بدون هیچگونه اغماضی 100 لحاظ خواهد شد.
- 5. استفاده از منابع و مراجع و کتابخانههای آماده در اینترنت بهجز مواردی که به صراحت بر عدم امکان این استفاده ذکر میشود بلامانع است. تنها نکتهای که وجود دارد این است که دانشجویان مرجع خود را ذکر کنند.
- 6. تحویل کد به همراه تمرین لازم است و در صورت عدم تحویل کد و اکتفا به گزارش، نمره ی آن بخش به طور کامل کسر میشود. کدها را به تفکیک هر سناریو در پوشه Codes قرار دهید.
- 7. تاریخ تحویل تمرین 5 اردیبهشت 1401 میباشد و سیاستهای تاخیر مطابق با موارد ذکر شده در شیوهنامه لحاظ خواهد شد. خواهشمندیم برای کسب اطلاع شیوهنامه ی آموزشی تمرینات درس را به طور کامل مطالعه فرمایید.
- 8. در صورت وجود هر گونه ابهام یا سوال با مسئولین تمرین جناب آقای آخوندی و جناب آقای عسکری از طریق ایمیل زیر در ارتباط باشید.

a.akhoundi79@gmail.com askaria079@gmail.com

موفق باشيد